Lietas Nr. C/numurs/
Lietas arhīva Nr. C-/arhīva numurs/

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 4.decembrī

Rīgas rajona tiesa

tiesnese V.Puškundze

izskatīja rakstveida procesā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk SIA) "/pers. B/" maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] 2013.gada 7.maijā Rīgas rajona tiesā saņemts SIA /pers. B/ prasības pieteikums pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

[1.1] Pamatojoties uz Civillikuma 1401., 1402., 1403., 1587., 1590., 1716., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1721., 1724., 1756., 1763., 1773., 1775., 1943.pantu lūgts tiesu piedzīt no atbildētāja prasības summu Ls 365,25 apmērā, kas sastāv no kredīta parāda Ls 90, procentu parāda Ls 90 un līgumsoda parāda Ls 180. Tāpat lūgts piedzīt tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu Ls 54,79 apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 apmērā, zaudējumus Ls 5,25 apmērā, kā arī noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās kredīta summas līdz sprieduma stāšanās brīdim.

[1.2] Prasības pieteikumā norādīts, 2011.gada 17.janvārī atbildētājs prasītājas mājas lapā /interneta vietne/ veica reģistrāciju. Aizpildot reģistrācijas formu, apliecināja, ka piekrīt Kredītlīguma noteikumiem. Reģistrāciju apstiprināja, pārskaitot uz prasītājas kontu reģistrācijas maksu Ls 0,01 apmērā. Atbildētājs izvēlējās un apstiprināja kredīta nosacījumus, saņēma no prasītājas kredīta nosacījumu apstiprinošu izziņu. 2011.gada 15.martā prasītāja pārskaitīja atbildētājam pieprasīto kredītu Ls 100 apmērā, nosakot atmaksas termiņu līdz 2011.gada 13.aprīlim un procentus par kredīta lietošanu, kas par 28 dienām ir Ls 20. Tā kā ne kredīta ņēmējs, ne kreditors neizbeidza līgumu, /pers. C/ pēc kredīta atmaksas, kas bija izsniegts 2011.gada 17.janvārī, izvēlējās sev vēlamo kredīta summu, atmaksas termiņu un procentu summu. Ņemot vērā, ka kredīta ņēmējs atmaksāja iepriekš izsniegto kredītu, līgums no līgumslēdzēju pusēm netika izbeigts, 2011.gada 15.martā kreditors uz kredīta līguma pamata pārskaitīja uz atbildētāja bankas kontu kredīta summu Ls 100 apmērā. 2011.gada 15.martā atbildētājs saņēma kredītu Ls 100 apmērā ar kredīta procentu summu Ls 20 un kredīta atgriešanas termiņu 28 dienas. Atbildētājs veica trīs kredīta termiņa pagarinājumus, pēdējais veikts 2011.gada 26.jūlijā, veicot kredīta procentu iemaksu Ls 20 apmērā, kredīta termiņš tika pagarināts par 28 dienām līdz 2011.gada 25.augustam. Atbildētājs noteiktajā termiņā aizdevumu neatgrieza, kā arī neveica kredīta procentu summas maksu. Atbildētājs ir veicis pamatsummas atmaksu Ls 10 apmērā. Prasītāja nosūtīja atbildētājam vairākus atgādinājumus, paziņojumus, brīdinājumus īsziņu veidā uz atbildētāja norādīto telefona numuru, kā arī elektroniskā pasta adresi, taču atbildētājs uz tiem nereaģēja. Līdz ar to prasītāja saskaņā ar līguma noteikumiem aprēķināja līgumsodu 2% apmērā no laikā neapmaksātās kredīta summas par katru nokavēto dienu. Līgumsods aprēķināts par laika periodu no 2011.gada 26.augusta līdz 2013.gada 14.martam. Tāpat par laika periodu no 2011.gada 28.jūlija līdz 2013.gada 14.martam ir aprēķināti kredīta procenti, to apmērs par šo periodu ir Ls 340, kas samazināts līdz pamatparāda apmēram.

[2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta noteikumiem atbildētājam 2013.gada 14.maijā tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa, ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. Tāpat atbildētājam tika izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē (lietas 21.lapa).

[3] 2013.gada 22.augustā atbildētājam ir paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un par iespēju saņemt sprieduma norakstu sākot ar 2013.gada 4.decembri (lietas 24.lapa). Ņemot vērā to, ka atbildētājam tiesas dokumenti nosūtīti uz deklarētās dzīvesvietas adresi, tiesa uzskata, ka paziņojuma nesaņemšana pati par sevi neietekmē dokumenta paziņošanas faktu (Civilprocesa likuma $56.^{1}$ panta otrā daļa), jo fiziskai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē (Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa).

[4] Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā.

[5] Tiesa atzīst, ka iesniegtie rakstveida pierādījumi prasības pamatošanai ir pietiekami sprieduma taisīšanai lietā un ņemot vērā to, ka prasītāja rakstiski izteica viedokli skatīt lietu rakstveida procesā, tiesnese nolēma civillietu izskatīt rakstveida procesā uz lietā

esošo pierādījumu pamata, par ko 2013gada 22.augustā paziņoja pusēm.

[6] Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

MOTĪVU DAĻA

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[8] Lietā nav strīds par to, ka starp prasītāju un atbildētāju pastāv līgumattiecības.

Kā norādīts prasības pieteikumā, līgums par aizdevuma izsniegšanu noslēgts interneta vietnē /interneta vietne/. Tādējādi starp pusēm ir noslēgts distances līgums. Ar lietas materiāliem pievienoto datu bāzes izdruku (lietas 17.lapa) un konta pārskatu (lietas 18.lapa) konstatēts, ka 2011.gada 17.janvārī prasītājas norēķinu kontā tika saņemts maksājums Ls 0,01 apmērā. Savukārt ar maksājuma uzdevumu Nr.2020 (lietas 16.lapa) konstatēts, ka atbildētājam 2011.gada 15.martā tika izsniegts aizdevumus Ls 100 apmērā. Tādējādi ar minētiem dokumentiem apstiprinājumu gūst fakts, ka atbildētājs ir piekritis kredīta līguma nosacījumiem. Proti, veicot reģistrācijas maksu Ls 0,01 atbildētājs atbilstoši aizdevuma līguma nosacījumiem, ir apstiprinājis reģistrācijas datus un aizdevuma līguma noteikumus, tādējādi noslēgtā līguma nosacījumi atbildētājam ir saistoši un izpildāmi.

Saskaņā ar aizdevuma līguma speciāliem noteikumiem, kas ir līguma pielikums un tāpēc atbildētājam saistošs, noteikts, ka aizdevuma atmaksas datums ir 2011.gada 25.augusts (lietas 13.lapa). Tiesība pagarināt līguma darbības termiņu pusēm pielīgta līguma noteikumu 5.9.punktā.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ar līguma vispārīgo noteikumu 2.6.1. punktu atbildētājs apņēmās savlaicīgi atmaksāt kreditora piešķirto kredītu, veikt maksājumu un kredīta procentu maksājumu.

Kā norādīts prasības pieteikumā, atbildētājs kopš kredīta izsniegšanas 2011.gada 15.marta ir veicis trīs kredīta pagarinājumus, pēdējais veikts 2011.gada 26.jūlijā un pagarināts līdz 2011.gada 25.augustam, taču saņemto kredītu nav atmaksājis pilnā apmērā, ir atmaksājis vien Ls 10 apmērā. Minētais apstāklis apstiprinās ar lietā esošajiem aizdevuma līguma speciālajiem noteikumiem (lietas 13.lapa).

[9] Prasības pieteikumā lūgts piedzīt neatmaksātā kredīta summu Ls 90 apmērā.

Kā norādīts prasības pieteikumā un kam iebildumus necēla atbildētājs, prasītāja vairākkārtīgi ir sūtījusi atbildētājam atgādinājumus, paziņojumus, brīdinājumus īsziņu veidā uz atbildētāja norādīto telefona numuru un elektroniskā pasta adresi. Tiesības sazināties elektroniski vai īsziņas veidā ir pielīgtas līguma noteikumu 10.2.punktā, līdz ar to tiesai nav pamata atzīt, ka atbildētājs nav informēts par saistību esamību un pienākumu to izpildīt.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādīto saistību neizpildes faktu, iebildumus saistības esamībai un tās apmēram nav cēlis atbildētājs. Līdz ar to ar prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, maksājuma uzdevumiem, aizdevuma līguma vispārīgiem un speciāliem noteikumiem, izdruku no prasītājas bankas konta un pārējiem lietā esošajiem rakstveida dokumentiem kopumā tiesa nodibina saistību neizpildes faktu no atbildētāja puses, līdz ar to atzīst, ka no atbildētāja piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma prasības pieteikumā norādītajā Ls 90 apmērā.

[10] Tāpat prasības pieteikumā lūgts tiesu piedzīt no atbildētāja lietošanas procentus Ls 90 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu. Pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu (Civillikuma 1756.pants).

Kā izriet no prasības pieteikumā norādītā un apstiprinās ar līguma speciāliem noteikumiem kredīta procentu summa par kredīta pamatsummas lietošanu 28 dienās ir Ls 20. Tātad konkrētajā gadījumā puses līgumā pielīgušas atbildētāja pienākumu maksāt procentus konkrētajā apmērā par noteiktu pamatsummas lietošanas termiņu, proti, Ls 20 par 28 dienām.

No prasības pieteikumā iekļautā parāda aprēķina redzams, ka kredīta procenti aprēķināti par laika periodu no 2011.gada 28.jūlija līdz 2013.gada 14.martam, proti, no līguma termiņa pagarināšanas dienas līdz prasības celšanas dienai.

Ņemot vērā to, ka līgumā kredīta lietošanas termiņš ir pagarināts un pielīgts līdz 2011.gada 25.augustam, tiesa uzskata, ka prasītājai nav tiesiska pamata aprēķināt kredīta lietošanas procentus pēc līgumā atvēlētā termiņa. Tiesība aprēķināt nokavējuma procentus līgumā nav pielīgta.

Tomēr tiesa, ņemot vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644/2013 norādīto atzīst, ka prasītājai ir pamats prasīt no atbildētāja likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu sastāda 6% gadā. Likumiskie nokavējuma procenti aprēķināmi no aizdevuma lietošanai atvēlētā termiņa beigu dienas,

t.i., sākot no 2011.gada 26.augusta līdz lietas izskatīšanas dienai, t.i., līdz 2013.gada 4.decembrim un tie no prasības pamatsummas Ls 90 par šo laika periodu, t.i., par 832 kavētām dienām sastāda Ls 8,32 apmērā.

Tiesa uzskata, ka, piedzenot no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus, netiek pārsniegtas Civilprocesa likuma 192.pantā noteiktās prasījuma robežas. Lietas izskatīšanas laikā ir nodibināts atbildētāja saistību neizpildes fakts. Tāpēc tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītājas labā ir piedzenami līgumā pielīgtie lietošanas procenti Ls 20 apmērā un likumiskie nokavējuma procenti Ls 8,32 apmērā, kopā Ls 28,32 apmērā, bet pārējā daļā prasība par kredīta lietošanas procentu Ls 61,68 apmērā piedziņu ir noraidāma.

Tāpat tiesa atzīst par pamatotu prasītājai noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no parāda pamatsummas, jo saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644/2013 norādīto, ka, ja tiek izvirzīts prasījums piedzīt līgumiskos procentus, tiek izvirzīts prasījums, kas apmēra ziņā ietver prasījumu par likumisko procentu piedziņu. Tāpēc Senāts atzina, ka prasītājai līdz sprieduma izpildei ir tiesības saņemt likumiskos sešu procentus gadā no pamatsummas.

[11] Par apmierināmu daļēji tiesa uzskata prasījumu piedzīt līgumsodu.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, kā arī tiesību saņemt līgumisko procentus.

No parāda aprēķina redzams, ka līgumsods par maksājuma kavējumu par laika periodu no 2011.gada 26.augusta līdz 2013.gada 14.martam aprēķināts Ls 1020,60 apmērā, bet samazināts un lūgts piedzīt Ls 180 apmērā.

Civillikuma 1717.pants neierobežo līgumsoda apmēru un Augstākās tiesas Senāts ir norādījis, ka sakarā ar likuma tieša norādījuma trūkumu, jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (*skat. Senāta 2008.gada 14.maija spriedums lietā Nr. SKC-212).*

Tiesa, vērtējot līgumsoda apmēra atbilstību Patērētāju tiesību aizsardzības likuma un labticības principiem, kā arī ņemot vērā to, ka līgumsoda apmērs nedrīkst nostādīt patērētāju neizdevīgā stāvoklī, atzīst, ka aprēķinātais līgumsods ir nesamērīgs, jo divreiz pārsniedz pamatparāda summu. Tiesa ņem vērā starp pusēm noslēgtā līguma veidu, proti, to, ka puses ir noslēgušas distances līgumu un atbildētājam kā patērētājam bija ierobežota iespēja apspriest līguma noteikumus un ietekmēt to saturu.

Tāpat tiesa ņem vērā to, ka prasītāja uz saistību izpildes pieļauto kavējumu no atbildētāja puses ilglaicīgi nav reaģējusi, proti, nav savlaicīgi un saprātīgā termiņā vērsusies tiesā savu aizskarto tiesību un interešu aizsardzībai, kas nav atzīstams par labas ticības principu Civillikuma 1.panta izpratnē.

Līdz ar to tiesa atzīst par iespējamu piedzīt no atbildētāja līgumsodu pamatparāda apmērā, kas ir Ls 90 un ir samērojama ar atbildētāja pieļauto saistību izpildes kavējumu, bet noraidīt līgumsodu daļā par Ls 90 apmērā piedziņu.

[12] Par noraidāmu kā nepamatotu tiesa atzīst zaudējumu piedziņu Ls 5,25 apmērā.

Ar lietas materiāliem konstatēts, ka ar 2012.gada 21.maija Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmumu ir atstāts bez izskatīšanas SIA /pers. B/ pieteikums par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret /pers. C/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 406.^{6} panta trešo daļu, pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas nav šķērslis atkārtotai pieteikuma iesniegšanai par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā vai prasības celšanai prasības tiesvedības kārtībā. Šajos gadījumos samaksātā valsts nodeva tiek ieskaitīta. Minētā procesuālo tiesību norma nav tulkojama plašāk, līdz ar to ir secināms, ka šajā gadījumā likumdevējs nav paredzējis iespēju prasītājai saņemt arī ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu atmaksu. Kārtību, kādā kreditors izvēlas savu aizskarto interešu aizstāvību, proti, sniedz pieteikumu vispārējā prasības tiesvedības kārtībā vai izvēlas izmantot Civilprocesa likumā paredzēto īpašo - paātrinātu kārtību saistību izpildīšanai, ir prasītāja izvēle, kas izriet no Civilprocesa likumā nostiprinātā dispozitivitātes principa. Līdz ar to prasītājai jārēķinās, ka izdevumi, kas saistīti ar lietas izskatīšanu brīdinājuma kārtībā, netiek atmaksāti. Tāpat tiesa atzīst, ka minētie zaudējumi Ls 5,25 apmērā nav atzīstami par zaudējumiem Civillikuma izpratnē, jo, lai no atbildētāja par labu prasītājai piedzītu zaudējumu atlīdzību, tiesai ir jākonstatē priekšnosacījumi zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai, tas ir, personas prettiesiskā rīcība (darbība vai bezdarbība), personas vaina, zaudējumu esamība un to apmērs un cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem. Tiesa uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi, ka šie zaudējumi ir radušies atbildētāja vainas dēļ.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata prasību daļā par zaudējumu Ls 5,25 apmērā piedziņu par noraidāmu.

[13] Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, ka samaksa ir izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Lietā nav pierādījumu atbildētāja saistību izpildei pret prasītāju. Rakstveida paskaidrojumus atbildētājs nesniedza. Līdz ar to tiesa atzīst, ka no atbildētāja ir piedzenams neatmaksātais kredīts Ls 90 apmērā, kredīta procenti Ls 20 apmērā, likumiskie nokavējuma procenti Ls 8,32 apmērā un līgumsods Ls 90 apmērā, kopā Ls 208,32 apmērā.

[14] Ceļot prasību tiesā, prasītāja, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta nosacījumiem, ir samaksājusi valsts nodevu Ls 54,79 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 apmērā (lietas 7.-9.lapa).

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..). Ņemot vērā to, ka prasītājas prasība ir apmierināta daļēji, no atbildētāja prasītājas labā ir piedzenama valsts nodeva proporcionāli apmierinātajam prasījuma apmēram, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam sastāda Ls 50 apmērā, kas nepārsniedz minimālo valsts nodevas apmēru, kā arī piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 apmērā.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Tiesa uzskata, ka nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta, 35.panta, 42.panta, 96., 97., 193., 195., 204.[1], 250.[25]-250.[27] panta, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, par labu SIA /pers. B/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, neatmaksāto kredīta pamatsummu Ls 90 apmērā, kredīta lietošanas procentus Ls 20 apmērā, likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2011.gada 26.augusta līdz 2013.gada 4.decembrim Ls 8,32 apmērā, līgumsodu par laika periodu no 2011.gada 26.augusta līdz 2013.gada 14.martam Ls 90 apmērā un samaksātos tiesāšanās izdevumus: valsts nodevu Ls 50 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 apmērā, **kopā piedzīt Ls 261,62 (divi simti sešdesmit viens lats 62 santīmi) apmērā**, samaksu veicot SIA /pers. B/ kontā: a/s /pers. B/, LV41HABA/konta numurs/.

Noraidīt prasību daļā par kredīta procentu Ls 61,68 apmērā piedziņu.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda Ls 90 apmērā piedziņu.

Noraidīt prasību daļā par zaudējumu Ls 5,25 apmērā piedziņu.

Noteikt SIA /pers. B/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. C/, /personas kods/, 6% (sešus procentus) gadā no neatmaksātās kredīta pamatsummas – Ls 90 (deviņdesmit lati 00 santīmi).

Noteikt pers. C, /personas kods/, termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese V.Puškundze